

Maaliskuu 2018

SOTE- UUDISTUKSESTA PÄÄTETÄÄN – JOKO MAALI HÄÄMÖTTÄÄ?

Sote-lait tulevat lähiaikana eduskunnan päätettäväksi ja lopulliset päätökset ovat odotettavissa ennen kesälomia. Keskustelua on hallinnut valinnanvapaus, joka alkuperäisissä tavoitteissa oli maltillisesti esillä. Ominaista tämän päivän keskustelulle on ollut se, että uudistuksen yksityiskohtia nostetaan esille ja kokonaisuus unohtuu. Hyvä olisi palata uudistuksen alkuperäisiin tavoitteisiin taata yhdenvertaiset ja asiakaslähtöiset palvelut, joissa sekä sosiaali- että terveystoimen, sekä perus- että erityistason palveluiden integraatio on toteutettu. Tavoitteena olisi vahvistaa perustasoa niin, että kustannustehokkuus paranee ja ihmiset pääsevät nopeammin palveluihin.

Kuntoutuksen uudistamiskomitea julkaisi raporttinsa 9.11.2017. Raportti on saanut yllättävän vähän huomiota osakseen. Se johtune osin siitä, että sote -uudistus ja siihen liittyvä päätöksenteko eteni odotettua hitaammin. Näin uudistamiskomitean ehdotukset jäivät osin vaillinaisiksi ja niiden toteuttamisaikataulu auki. Komitea teki lukuisia hyviä ehdotuksia kuntoutuksen uudistamiseksi ja suosittelen niihin tutustumista (www.stm.fi). Komitean alkuperäisenä tavoitteena oli uudistaa koko suomalainen kuntoutusjärjestelmä lainsäädäntöä ja käsitteitä myöten. Uusi ja kattava kuntoutuksen määritelmä ansaitsee raportissa oman huomionsa samoin kuin yhteinen toimintamalli koko kuntoutukselle. Ehdotettu Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisen siirto odottaa vielä sote- uudistukseen liittyviä lopullisia päätöksiä ja eräitä muita keskeisiä päätöksiä kuntoutuspalveluiden muutoksenhausta, asiakasmaksuista sekä rahoituksesta. Unohtaa ei pidä kuntoutuksen tutkimukseen ja moniammatilliseen koulutukseen liittyvää uudistamistyötä, joita erityisesti KUTKE ry näki yhtenä tärkeimpinä kohteina joiden kautta uudistaa kuntoutuksen palvelujärjestelmää.

Kuntoutusta on uudistettu sote-uudistuksen ja kuntoutuksen uudistamiskomitean työn rinnalla jo useita vuosia. Yhteistyötä on eri toimijoiden välillä tiivistetty monilla alueilla. Kuntoutuspalveluiden saatavuusperusteita on kirjattu hoitoketjuihin monissa sairaanhoitopiireissä ja kunnissa. Käypä hoito -suosituksissa kuntoutusta nostetaan entistä vahvemmin esille eri sairauksien hoitoihin liittyen. AVH:n, selkäydinvammojen, mielenterveysongelmien sekä lasten ja nuorten osalta on erikseen sovittu hyvistä kuntoutuskäytännöistä. Monilla alueilla on kokeiltu moniammatillista kuntoutuksen koulutusta sekä perus- että täydennyskoulutuksessa.

Sote-uudistuksen lopullisia päätöksiä odottaessa on syytä jatkaa yhdessä eteenpäin kuntoutuksen kehittämistyötä. KUTKE ry on ryhtynyt 1.1.2018 lähtien Kuntoutussäätiön rinnalle Kuntoutus -lehden julkaisijaksi. Kuntoutus -lehti elää voimakasta muutosvaihetta ja lehden lukijat kutsutaan sen kehittämistyöhön mukaan (kts. tarkemmin Kuntoutus-lehti 1/2018).

KUTKE ry ja Kela järjestävät 22.11.2018 Helsingissä Kulttuuritehdas Korjaamon tiloissa kuntoutusalan tieteellisen seminaarin, jonka teemana on ”Yhdenvertaisuus kuntoutuksessa”. Kaikki ovat tervetulleita seminaariimme, josta lisätietoa löytyy piakkoin KUTKE ry:n kotisivuilla. Tässä vaiheessa kannattaa pistää merkillä myös EFRR:n (European Forum for Research in Rehabilitation) kuntoutusalan kv. tieteellinen kongressi Berliinissä 15.-17.4.2019.

Mauri Kallinen LT, professori
KUTKE ry puheenjohtaja

Kesäkuu 2017

SOTEA JA LÄMPIMIÄ KESÄSÄITÄ ODOTELLESSA

KUTKE ry on hyväksytty Tieteellisten seurain valtuuskunnan eli TSV:n jäseneksi. TSV hyväksyi kevätkokouksessaan 21.3.2017 kahdeksasta hakemuksesta kolme seuraa ja niiden joukossa KUTKE ry:n. TSV on jo keisarin vallan aikaan perustettu ja arvostettu tieteellinen seura, joka valtakunnallisesti merkittävänä seurana tukee tiedeyhteisöä ja siihen liittyvää yhteistyötä, edistää tiedeviestintää ja vahvistaa luotettavan tutkimustiedon leviämistä ja käyttöä yhteiskunnassa sekä toimii tieteen edellytysten turvaamiseksi. Näin TSV voi olla tukemassa tieteellisiä seminaarejamme, kansainvälisiä kongresseja sekä tieteellistä julkaisu- ja tiede- ja tutkimus- toimintaa. KUTKE ry selvittää parhaillaan voisiko TSV ja millä edellytyksillä tukea Kuntoutus- lehden julkaisemista.

24.-27.5 järjestettiin Skotlannin Glasgow:ssa 14. monialaisen kuntoutuksen kansainvälinen kongressi. Glasgow:n Caledonian University onnistui luomaan puitteiltaan ja sisällöltään erinomaisen ja monipuolisen kongressin. Kongressiin osallistujia oli tällä kertaa 270 ja 29 maasta. Suomesta osanottajia oli kolmen kymmentä. EFRR:n puheenjohtajan Aarne Ylisen avauspuheenvuorossa esittämälle tavoitteelle laajentaa osanottajakuntaa entisestään ja maailmanlaajuisesti on varmasti katetta. KUTKE ry hallitus oli kevätkokouksessaan Aarne Ylisen esityksestä päättänyt, että jatkossa KUTKE ry:n puheenjohtajaa esitettäisiin EFRR Councilin jäseneksi. EFRR Council päättikin kokouksessaan hyväksyä jäsenekseen Aarne Ylisen tilalle allekirjoittaneen. EFRR:n uudeksi puheenjohtajaksi tuli odotetusti Frederike van Wijk ja seuraava kongressi järjestetään vuonna 2019 Berliinissä. British Airwaysin tietojärjestelmien ja siihen liittyneiden lentoyhteyksien ongelmien vuoksi pääsy kongressipaikalta Glasgow:sta osoittautui odotettua vaikeammaksi. Matkanteko takaisin kotimaahan viivästyi pahimmillaan useita vuorokausia ja osa suomalaisista onnistui lentämään kotimaahan vasta Espanjan aurinkorannikon kautta ja halpalentoyhtiöihin turvautuen.

Kuntoutuksen uudistamiskomitea ja sen alaiset toimintakyky- ja työelämäjaos on jatkanut kevään aikana tiivistä työskentelyään. Uudistamiskomitean puheenjohtaja Kari Välimäki on antanut julkisuudessa lausuntoja komitean työskentelyn etenemisestä. Komitea on pyytänyt eri tahoilta virallisia lausuntoja kuntoutuksen uudistamisesta ja sen tarpeista. Myös KUTKE ry on antanut oman lausuntonsa, jonka keskeinen sisältö liittyy yksilöllisen palvelunohjauksen (case management) vahvistamiseen tulevaisuuden sotessa sekä kuntoutuksen tutkimuksen ja koulutuksen edellytysten turvaamiseen. Allekirjoittanut on antanut myös oman asiantuntijalausuntonsa eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle ja se noudatteli pitkälle samoja linjauksia kuin KUTKE ry:n teki lausunnossaan. Toivottavasti sote-uudistus ja sen sisällä kuntoutuksen uudistaminen etenee maaliin asti ilman lisäkiemuroita maamme hallituksen tai eduskunnan perustuslakivaliokunnan suunnalta.

KUTKE ry järjestää apuvälinemessujen yhteydessä 9.11.2017 Taysin kuntoutusyksikön ja Expomarkin kanssa seminaarin ”Protetisaation uudet tuulet ja kuntoutus”. Ohjelma sisältää raaja-amputoitujen protetiikkaan ja kuntoutukseen liittyviä erityiskysymyksiä. Tarkemman ohjelman löydät Expomarkin kotisivuilta tapahtumista (Apuväline 2017). Tervetuloa kaikki seminaariimme.

Mukavia ja rentouttavia kesäpäiviä!

Mauri Kallinen

Joulukuu 2016

KUNTOUTUKSEN TUTKIMUKSEN SEMINAARILLE ON TARVETTA – SUURET KIITOKSET!

KUTKE ry ja THL järjestivät Helsingissä 24.11.2016 kuntoutuksen tutkimuksen seminaarin, jonka teemana oli kuntoutuksen tutkimus kokeiluyhteiskunnassa. KUTKE ry:n järjestämistä tieteellisistä seminaareista kyseessä oli järjestyksessään viides seminaari. Ensimmäinen vastaava seminaari pidettiin vuonna 2006 ja edellinen seminaari oli vuonna 2010.

Seminaariin oli ilmoittautunut lähes 200 kuntoutuksen tutkimuksesta kiinnostunutta ja abstrakteja oli lähetetty yli 50. Kuntoutuksen toimialayhdistys (KTAY) ja HUR sponsoroivat seminaaria ja THL tarjosi tilansa seminaarin käyttöön.

Pääpuhujina olivat Kelasta johtava ylilääkäri Ilona Autti-Rämö ja johtava tutkija Riitta Seppänen-Järvelä, sekä toiminnanjohtaja Sanna Väyrynen Kriminaalihuollon tukisäätiöstä. Pääpuhujien aiheet käsittelivät yleisesti kuntoutumista, monimenetelmällisyyttä kuntoutuksen tutkimuksessa sekä sosiaalisen kuntoutuksen tutkimusta ja käytäntöjä. Tieteellisiä esityksiä oli neljässä samanaikaisessa sessiossa ja päivän päätteeksi oli Marketta Rajavaaran johdolla käyty paneelikeskustelu vastikään kuntoutuksen alalta väitelleiden tutkijoiden kanssa.

Seminaaripäivä 24.11.2016 oli mielestäni onnistunut ja osallistujamäärän perusteella tällainen tapahtuma nähtiin tarpeelliseksi. Kiitos kaikille osallistuneille. Kiitän myös KUTKE:n tieteellistä toimikuntaa, joka Erja Poutiaisen johdolla teki suuren työn seminaarin onnistumiseksi. THL partnerina, sekä KTAY sekä HUR sponsoreina mahdollistivat seminaarin maksuttomuuden.

Seminaari kannustaa toivon mukaan kuntoutusalan tutkijoita ja ammattilaisia osallistumaan myös seuraavaan kv. monialaisen kuntoutuksen kongressiin Glascowssa, Skotlannissa 24.–27.5.2017 (www.EFRR2017.com). KUTKE ry:n tavoitteena on järjestää kansallinen kuntoutusalan tieteellinen seminaari joka toinen vuosi.

Mukavaa joulunodotusta!

Mauri Kallinen

Kesäkuu 2016

ON VAIKUTTAMISEN AIKA

Terveystieteiden tutkimuskeskukseemme tapahtuu kolmen seuraavan vuoden aikana suuria muutoksia, jotka vaikuttavat palvelujärjestelmäämme myös kuntoutuksen toimialalla. Sote -uudistuksen hallintojärjestelmän peruspilarit alkavat olla kutakuinkin selvillä. Jatkossa keskustelu siirtyy sote -palveluiden sisältöihin ja tuleviin lakimuutoksiin. Tässä vaiheessa täytyy olla hereillä jotta kuntoutus saa sen aseman, joka sille kuuluu kun halutaan pitää huolta kansalaisten työ- ja toimintakyvystä. Kuntoutus on laaja käsite ja meidän on pidettävä huolta siitä, että kuntoutuksen kentän mielipiteet tulevat laajasti kuulluksi.

Sote- uudistuksen käytännön toteutusta varten on perustettu tai ollaan perustamassa alueellisia työryhmiä, joissa on tärkeää olla mukana nyt kun on vaikuttamisen paikka. Lakimuutosten sisältöihin voi kukin vaikuttaa antamalla kommenttinsa niihin tai olemalla paikalla sosiaali- ja terveysministeriön järjestämissä kuulemistilaisuuksissa. Tärkeitä asioita on keskustelun alla: mitä kuntoutuspalveluita on tarpeen jatkossa keskittää yliopistosairaalaan, mitä keskussairaalaan ja mitä hoidetaan paikallisissa sote -keskuksissa? Jatkossa meidän tulisi huolehtia siitä, että kuntoutus integroituu olennaisena ja tasavertaisena osana muuhun hoitoon. Kuntoutusta ei saa ulkoistaa irralliseksi ja erilliseksi palvelujärjestelmän osaksi ja toteutettavaksi fyysisesti kaukana muusta hoitoprosessista. Kuntoutuksen koulutusjärjestelmäämme pitää uudistaa kaikilla koulutuksen tasoilla ja lisätä yhteistyötä koulutusten välillä, myös kuntoutuksen yliopistollista koulutusta tulisi olla kaikille ammattiryhmille.

Suurten muutosten edellä ja tapahtuessa kuntoutuksen kentältä vaaditaan aktiivisuutta ja keskusteluun osallistumista. Toivon nyt kuntoutuksen kentältä yhdistymistä ja joukkovoiman osoitusta. Kutke ry tarvitsee lisää jäseniä jotta äänemme tulisi jatkossa huomioiduksi. Pyydän jokaista Kutke ry:n jäsentä hankkimaan lisää jäseniä pyytämällä ainakin viittä lähipiirissään olevaa vielä Kutke ry:hyn kuulumatonta kuntoutusalan ammattilaista Kutke ry:n jäseneksi. Jäseneksi liittyminen onnistuu parhaiten ottamalla yhteyttä Kutke ry:n

sihteerin Leena Penttiseen (leena.penttinen@kela.fi) ja tekemällä vapaamuotoisen hakemuksen. Maksamalla jatkossa KUTKE ry:n jäsenmaksuna 75 euroa saa samalla myös kotimaisen kuntoutusalan Kuntoutus-lehden.

Kutke ry järjestää yhdessä THL:n kanssa 24.11.2016 THL:n Helsingin toimipisteen tiloissa kuntoutuksen tieteellisen seminaarin:

<https://www.thl.fi/fi/web/toimintakyky/ajankohtaista/tapahtumat/kuntoutuksen-tutkimusseminaari-2016>

Toivotan teidät kaikki tervetulleiksi seminaariimme.

Mukavaa ja rentouttavaa kesää!

Oulussa 20.6.2016

Mauri Kallinen

Kutke ry:n puheenjohtaja

Maaliskuu 2016

Uutena KUTKE ry:n puheenjohtajana haluan kiittää Heikki Suoyrjöä ansiokkaasta KUTKE:n johtamisesta ja työstä kuntoutuksen hyväksi. Aikaisempi yhdistyksen hallitus toimikuntineen on tehnyt hyvää työtä ja erityisesti vuonna 2015 järjestetty kansainvälinen EFRR – kongressi yllätti monipuoliselta anniltaan ja korkealta tasoltaan. Kongressin järjestelytoimikunta ja Arne Ylinen ansaitsee erityiskiitokset hyvin sujuneesta kongressista.

Olen seurannut kuntoutusta yli neljännesvuosisadan ja sen myötä nähnyt mihin suuntaan kuntoutus on kehittymässä. Aloittaessani työuraani vallalla oli käsitys, että kuntoutus seuraa kun akuutimmat hoitotoimenpiteet on tehty ja jossakin toisessa paikassa kuin muu hoito toteutuu. Nykyään kuntoutus integroituu yhä tiiviimmin hoitoon saumattomaksi kokonaisuudeksi ja näin saadaan lisää tehoa ja vaikuttavuutta. Tämä integraatio on lisännyt yhteistyötä terveydenhuollon eri ammattiryhmien kesken ja lisännyt myös arvostusta kuntoutusta kohtaan. Integraatio tulee lisääntymään todennäköisesti moneen suuntaan ja se tulee vaikuttamaan myös kuntoutuksen nelijakoon. Kuntoutuksen perinteinen jako lääkinälliseen, ammatilliseen, sosiaaliseen ja kasvatukselliseen kuntoutukseen ei välttämättä vastaa sitä toimintaa, jota tälläkin hetkellä tehdään pyrkiessämme vastaamaan niihin haasteisiin joita kuntoutujat meille osoittavat. Tulevaisuuden kuntouttajat joutuvat todennäköisesti kohtaamaan yhä laaja-alaisempia ongelmia, joita ei pysty ratkaisemaan ilman monialaisen kuntoutuksen menetelmien hallitsemista.

Kuntoutuksen koulutuksen merkitys tulee korostumaan lähitulevaisuudessa. Tarvitsemme edelleen kohdennettua ammattialakohtaista koulutusta ja sen ohella myös yhteistä koulutusta eri ammattiryhmille monialaisesta kuntoutuksesta. Yhteiskunnan koulutusresurssien ollessa rajalliset kuntoutuksen koulutuksen tehostamiseksi tarvitaan lisääntyvää yhteistyötä eri koulutusorganisaatioiden välille. Koulutusyhteistyöstä on riittävästi puhuttu ja nyt on aika panna toimeksi.

KUTKE ry tulee olemaan tiiviisti mukana keskustelussa sote -uudistuksesta ja kuntoutuksen roolista siinä. Tieteellinen seminaari herätetään henkiin monen vuoden tauon jälkeen ja apuvälinemessujen yhteydessä pidettävä seminaaria kehitetään edelleen. Kutsun kaikki kuntoutuksen ammattilaiset mukaan kuntoutuksen kehittämistyöhön ja yhteistyöhön!

Mauri Kallinen